

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN
TUOMIO (viides jaosto)

28 päivänä maaliskuuta 2000*

Asiassa T-251/97,

T. Port GmbH & Co., kotipaikka Hampuri (Saksa), edustajanaan asianajaja
G. Meier, Köln, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto M. Baden, 34 B
rue Philippe II,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamiehet
K.-D. Borchardt ja H. van Vliet, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen
yksikön virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastajana,

jota tukevat

Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään valtionasiamies R. Silva de Lapuerta,
prosessiosoite Luxemburgissa Espanjan suurlähetystö, 4—6 boulevard Emma-
nuel Servais,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

ja

Ranskan tasavalta, asiamiehenään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston kansainvälisestä talousoikeudesta ja yhteisön oikeudesta vastaava jaostopäällikkö K. Rispal-Bellanger, prosessiosoite Luxemburgissa Ranskan suurlähetystö, 8 B boulevard Joseph II,

väliintulijoina,

jossa kantaja vaatii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta kumoamaan komission 9.7.1997 tekemän päätöksen, jolla kantajalle on kieltäydytty myöntämästä banaanialan yhteiseen markkinajärjestelyyn kuuluvana siirtymätoimenpiteenä myönnettäviä lisätuontitodistuksia,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. D. Cooke sekä tuomarit R. García-Valdecasas ja P. Lindh,

kirjaaja: H. Jung,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 24.6.1999 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskeva yhteisön säännöstö

- 1 Banaanian yhteisestä markkinajärjestelystä 13 päivänä helmikuuta 1993 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 404/93 (EYVL L 47, s. 1) otettiin käyttöön yhteinen banaanien tuontijärjestelmä, jolla korvattiin eri kansalliset järjestelmät.

- 2 Asetuksen IV osasto koskee kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan järjestelmää, ja sen 18 artiklan 1 kohdassa, sellaisena kuin se on muutettuna maatalousalalla Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa tehtyjen sopimusten täytäntöönpanemiseksi tarvittavista mukautuksista ja siirtymäjärjestelyistä 22 päivänä joulukuuta 1994 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 3290/94 (EYVL L 349, s. 105), säädetään, että muista kolmansista maista kuin AKT-maista (Afrikan, Karibianmeren ja Tyynenmeren valtiot) peräisin olevien banaanien (jäljempänä kolmansien maiden banaanit) ja muiden kuin perinteisten AKT-maista peräisin olevien banaanien (jäljempänä muut kuin perinteiset AKT-banaanit) tuonnin tariffikiintiöksi vahvistetaan vuodeksi 1994 2,1 miljoonaa tonnia (nettopaino) ja seuraaviksi vuosiksi 2,2 miljoonaa tonnia (nettopaino). Tämän tariffikiintiön rajoissa muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnin on tapahduttava tullitta, ja kolmansien maiden banaanien tuonnista on perittävä maksu, joka on 75 ecua tonnilta. Banaanian yhteiseen markkinajärjestelyyn myöhemmin tehdyillä muutoksilla ei ole tämän kanteen kannalta merkitystä.

- 3 Asetuksen 19 artiklan 1 kohdassa tariffikiintiö jaettiin niin, että 66,5 prosenttia siitä annettiin sellaisten toimijoiden luokalle, jotka ovat pitäneet kaupan kolmansien maiden banaaneja ja/tai muita kuin perinteisiä AKT-banaaneja (A-luokka), 30 prosenttia sellaisten toimijoiden luokalle, jotka ovat pitäneet kaupan yhteisön banaaneja ja/tai perinteisiä AKT-banaaneja (B-luokka) ja 3,5 prosenttia sellaisten yhteisöön sijoittautuneiden toimijoiden luokalle, jotka ovat alkaneet pitää kaupan vuodesta 1992 alkaen muita kuin yhteisön banaaneja ja/tai muita kuin perinteisiä AKT-banaaneja (C-luokka).

4 Asetuksen 19 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kukin toimija saa kullekin 1 kohta[ssa] — — tarkoitettujen toimijoiden luokalle erillisten laskutoimitusten mukaisesti tuontitodistukset keskimääräisen banaanien määrän perusteella, jonka toimija on myynyt kolmen viimeisen vuoden aikana, joista on saatavissa tietoja.

— —

Vuoden 1993 toisen vuosipuoliskon aikana kukin toimija saa todistukset vuosien 1989—1991 aikana kaupan pidetyn vuosittaisen keskimäärän puolikkaan perusteella.”

5 Asetuksen 30 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”Jos heinäkuusta 1993 alkaen on tarpeen helpottaa erityistoimenpiteillä siirtymistä ennen tämän asetuksen voimaantuloa olevista järjestelmistä tämän asetuksen järjestelmään, erityisesti merkittävien vaikeuksien voittamiseksi, komissio toteuttaa kaikki tarpeellisina pitämänsä siirtymätoimenpiteet — — .”

Tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet

6 Kantaja on saksalainen hedelmien maahantuontiyritys, joka on harjoittanut kolmansien maiden banaanien kauppaa vuosisadan alusta lähtien.

- 7 Vuonna 1990 kantaja teki kolumbialaisen yhtiön Probanin (jäljempänä Proban) kanssa esisopimuksen (carta de intención) banaanien viikottaisista toimituksista Saksassa tapahtuvaa jälleenmyyntiä varten. Tämän sopimuksen täyttämistä koskevat riidat piti saattaa välityslausekkeen nojalla Hamburger freundschaftliche Arbitrage -sääntöjen mukaisesti valittujen välimiesten ratkaistaviksi. Kantajan mukaan Proban ei noudattanut esisopimusta ja toimitti banaaneja toiselle yhtiölle, minkä vuoksi kantajan piti etsiä uusi tavarantoimittaja.
- 8 Kantaja teki vuonna 1991 sopimuksen (josta käytetään nimityksiä sopimus, sopimusluonnos, esisopimus tai alustava sopimus) McKenza organisation de Paris -nimisen yhtiön (jäljempänä McKenza) kanssa. Tähän sopimukseen sovellettiin Saksan lakia ja siinä oli sovittu myös, että sen täyttämistä koskevat riidat piti saattaa Hamburger freundschaftliche Arbitrage -sääntöjen mukaisesti valittujen välimiesten ratkaistaviksi. Marraskuussa 1991 McKenzan tärkein tavarantoimittaja, ecuadorilainen yhtiö Sembriosa (jäljempänä Sembriosa) teki konkurssin ja sen johtaja surmattiin.
- 9 Kantaja allekirjoitti 7.11.1991 esisopimuksen (myös ”carta de intención”) ecuadorilaisen yhtiön Carrión Internacionalin (jäljempänä Carrión) kanssa, jonka ecuadorilainen konserni Bananor (jäljempänä Bananor) myöhemmin osti. Kantaja teki Carriónin kanssa 11.3.1993 myyntisopimuksen, joka korvattiin samansisältöisellä Bananorin kanssa 1.6.1993 tehdyllä sopimuksella.
- 10 Banaanialan yhteisen markkinajärjestelyn 1.7.1993 tapahtuneen voimaantumisen jälkeen kantaja on yrittänyt saada viitemäärät, joiden avulla se voi tulla taloudellisesti toimeen banaanien maahantuojana.

- 11 Hessischer Verwaltungsgerichtshof (Saksa) myönsi 9.2.1995 antamallaan väli-toimimääräyksellä kantajalle lisätuontitodistuksia ja esitti EY:n perus-tamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla ennakkoratkaisukysymyksiä, jotka koskivat muun muassa asetuksen N:o 404/93 30 artiklan tulkintaa.
- 12 Yhteisöjen tuomioistuin katsoi asiassa C-68/95, T. Port, 26.11.1996 antamassaan tuomiossa (Kok. 1996, s. I-6065; jäljempänä asiassa T. Port annettu tuomio) muun muassa, että asetuksen N:o 404/93 ”30 artiklan perusteella komissiolla on mahdollisuus säännellä ja tarpeen mukaan sen edellytetään sääntelevän koh-tuuttomia tilanteita, jotka johtuvat siitä, että kolmansista maista peräisin olevien banaanien tai muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuojat joutuvat niiden toiminnan jatkumista uhkaaviin vaikeuksiin, kun niille on vahvistettu poik-keuksellisen alhainen kiintiö sellaisten viitevuosien perusteella, jotka on otettava huomioon asetuksen 19 artiklan 2 kohdan nojalla, jos nämä vaikeudet johtuvat siitä, että on siirrytty ennen asetuksen voimaantuloa voimassa olleista kansalli-sista järjestelmistä yhteiseen markkinajärjestelyyn ja jos vaikeuksiin ei ole syynä kyseisten toimijoiden huolimattomuus”.
- 13 Kantaja pyysi 16.12.1996 päivätyllä ja komissiolle 23.12.1996 saapuneella kir-jatulla kirjeellään komissiota päättämään pikaisesti kohtuuttomiin tilanteisiin sovellettavista toimenpiteistä ja erityisesti myöntämään kolmansista maista tuo-tuja banaaneja koskevia lisätuontitodistuksia tariffikiintiön rajoissa.
- 14 Koska komissio ei ottanut kantaa pyyntöön kahden kuukauden kuluessa, kantaja nosti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 27.2.1997 saapuneella kirjel-mällään EY:n perustamissopimuksen 175 artiklan (josta on tullut EY 232 ar-tikla) mukaisen laiminlyöntikanteen (asia T-39/97).

- 15 Kantaja jätti samana päivänä erillisellä asiakirjalla EY:n perustamissopimuksen 185 ja 186 artiklan (joista on tullut EY 242 ja EY 243 artikla) nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen väliitoimihakemuksen (asia T-39/97 R). Koska kantaja tämän jälkeen peruutti väliitoimihakemuksensa, asia poistettiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen rekisteristä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin 13.6.1997 antamalla määräyksellä.
- 16 Komissio hylkäsi 9.7.1997 tekemällään päätöksellä kantajan 16.12.1996 päivätyssä kirjeessään esittämät vaatimukset (jäljempänä riidanalainen päätös).
- 17 Kantaja nosti käsiteltävänä olevan kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 12.9.1997 saapuneella kannekirjelmällään.
- 18 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on asiassa T-39/97, T. Port vastaan komissio, 26.11.1997 antamassaan määräyksessä (Kok. 1997, s. II-2125) todennut, että lausunnon antaminen laiminlyöntikanteesta raukeaa.
- 19 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen neljännen jaoston puheenjohtaja hyväksyi 17.6.1998 antamallaan määräyksillä Espanjan kuningaskunnan ja Ranskan tasavallan osallistumaan tähän oikeudenkäyntiin tukemaan komission vaatimuksia. Väliintulijat ovat toimittaneet kirjelmiä 30.7. ja 2.9.1998.
- 20 Asianosaisten ja väliintulijoiden lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 24.6.1999 pidetyssä julkisessa istunnossa.

Riidanalainen päätös

- 21 Komissio katsoi riidanalaisessa päätöksessään Probanin kanssa tehdyn esisopimuksen osalta, että Proban ei ollut sitoutunut mihinkään lopullisesti ja että esisopimus oli ainoastaan aiesopimus ilman sitovia oikeusvaikutuksia. Komissio korosti lisäksi, että kantaja oli toimittanut sille aluksi sopimuksesta version, joka oli yksinomaan kantajan allekirjoittama, ja sen jälkeen toisen version, jossa oli toinen allekirjoitus, jonka ilmoitettiin olevan Probanin edustajan allekirjoitus, ja että kumpikaan näistä versioista ei sisältänyt olennaisia tietoja, kuten mainintaa toimitusten aloittamisajankohdasta tai lastaus- ja purkusatamista. Näin ollen ei ollut osoitettu sellaisen sopimuksen olemassaoloa, jonka purkaminen olisi aiheuttanut asiassa T. Port annetussa tuomiossa tarkoitettua kohtuuttoman tilanteen.
- 22 McKenzan kanssa tehdystä sopimuksesta komissio totesi, että 4.11.1991 tapahtunutta Sembriosan konkurssia ei voida pitää kohtuuttomana tilanteena. Sopimuksen päivämäärää 22.10.1991, joka oli muutamaa päivää ennen konkurssia, voidaan epäillä, koska se on lisätty sopimukseen käsin eikä se ole allekirjoitusten vieressä. Kantaja totesi lisäksi 16.12.1996 päivättyssä kirjeessään, että sitoumus oli allekirjoitettu 17.10.1991. Sopimuksen voimassaoloaikaa ei siten voitu määrittää. Lisäksi sopimuksessa todettiin, että muutkin tuottajat kuin Sembriosa voivat toimittaa tavaraa McKenzalle. Kantaja ei kuitenkaan ollut osoittanut, että nämä eivät olisi kyenneet toimittamaan samaa määrää banaaneja tai että se olisi ryhtynyt toimenpiteisiin McKenzaa vastaan sopimuksen täyttämiseksi, vaikka sopimuksessa oli sovittu kantajan mahdollisuudesta viedä riita Hampurissa toimivan välitystuomioistuimen ratkaistavaksi. Kantaja ei siten ollut noudattanut asiassa T. Port annetussa tuomiossa edellytettyä huolellisuutta.
- 23 Carriónin kanssa 11.3.1993 ja Bananorin kanssa 1.6.1993 tehtyjen sopimusten osalta komissio katsoi, ettei niitä voitu ottaa huomioon, koska ne oli tehty sen jälkeen kun asetus N:o 404/93 oli julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa*

lehdessä. Tämän asetuksen vaikutukset, jotka rajoittivat mahdollisuuksia tuoda kolmansien maiden banaaneja alhaisemmilla tullimaksuilla, olivat siten sopimuksia tehtäessä jo tiedossa. Lisäksi 1.6.1993 tehdyssä sopimuksessa määrättiin nimenomaisesti, että tuontilupiin liittyvät ongelmat muodostavat force majeure-tilanteen, jolloin sopimus voidaan purkaa. Kantajalla ei siten ollut velvollisuutta markkinoida Carriónin ja Bananorin banaaneja ja myydä niitä tappiolla.

- 24 Carriónin kanssa 7.11.1991 tehdyn aiesopimuksen osalta komissio katsoi, ettei se ollut oikeudellisesti sitova ja ettei siinä ollut sovittu mitään mahdollisesta vahingonkorvauksesta, jos sopimusta ei tehtäisikään. Lisäksi kantajan oli kärsittävä seuraukset siitä, että se pystyi aloittamaan Carriónin toimittamien banaanien tuonnin vasta vuoden 1993 alkupuoliskolla, koska se ei ollut ryhtynyt ajoissa tarpeellisiin toimenpiteisiin.
- 25 Nämä seikat huomioon ottaen komissio ei suostunut katsomaan, että kantaja olisi ollut kohtuuttomassa tilanteessa, ja hylkäsi tämän vuoksi lisätuontitodistusten saamista koskevan kantajan pyynnön.

Asianosaisten ja muiden osapuolten vaatimukset

- 26 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim

— kumoaa riidanalaisen päätöksen ja

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

27 Komissio, jota tukevat Espanjan kuningaskunta ja Ranskan tasavalta, vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen ja

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeussääntöjen soveltaminen

28 Kantaja esittää kanteensa tueksi kaksi kanneperustetta, joista toinen koskee asetuksen N:o 404/93 30 artiklan rikkomista ja toinen komission harkintavallan väärinkäyttöä. Vastaja väittää ensinnäkin, että kannekirjelmän liitteinä K1 ja K4 olevia asiakirjoja ei voida ottaa huomioon käsiteltävänä olevan kanteen yhteydessä. Ranskan tasavalta väittää samoin kannekirjelmän liitteenä K1 olevien asiakirjojen osalta. Aluksi on tutkittava vastaajan ja Ranskan tasavallan vaatimus siitä, että tietyt asiakirjat on jätettävä käsittelyn ulkopuolelle.

Kannekirjelmän liitteinä K1 ja K4 olevien asiakirjojen huomioonottaminen

Komission ja Ranskan tasavallan väitteet ja niiden perustelut

29 Komission mukaan kannekirjelmän liitteenä K1 oleva Probanin kanssa tehty esisopimus ei ole sama kuin 16.12.1996 esitetyn pyynnön yhteydessä toimitettu versio eikä sama kuin aikaisempien ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vireillä olleiden asioiden (asia T-39/97 ja asia T-39/97 R) yhteydessä toimitettu versio.

- 30 Kannekirjelmään liitetty versio sisältää, toisin kuin aikaisemmat versiot, maininnan banaanitoimitusten alkamispäivästä sekä lastaus- ja purkusatamista. Näillä seikoilla on merkitystä, kun kyse on komission riidanalaiseen päätökseen sisältyvästä näkemyksestä, jonka mukaan esisopimus ei ollut oikeudellisesti sitova.
- 31 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kanteen kohteena olevan toimen lainmukaisuutta on arvioitava toimen tekemisajankohtana olemassa olleiden tosi-seikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella. Käsiteltävänä olevassa asiassa liitteenä K1 oleva Probanin kanssa tehdyn esisopimuksen versio on uusi tosi-seikka, ja sitä ei siten pitäisi ottaa huomioon. Ranskan tasavalta tukee tältä osin komission väitettä.
- 32 Myöskään McKenaa kantajan kanssa käydyissä neuvotteluissa edustaneen herra Nazzarin 11.7.1997 päivättyä, kannekirjelmän liitteenä K4 olevaa valaehtoista lausuntoa ei komission mukaan pitäisi ottaa huomioon. McKenzan kanssa tehdyn sopimuksen päivämäärä ei nimittäin komission mukaan ollut varma, koska päiväys 22.10.1991 oli lisätty käsin eikä se ollut allekirjoitusten vieressä ja koska kantajan asianajaja oli vahvistanut, että sopimus oli allekirjoitettu 17.10.1991.
- 33 Tämän sopimuksen keskeisistä kohdista ei myöskään ollut varmuutta. Nazzari totesi sopimuksen voimassaoloajan olleen viisi vuotta, kun taas herra Port vahvisti 14.3.1997 päivätysssä valaehdoissaan lausunnossaan, että se oli vähintään kolme vuotta. Sopimuksessa, sellaisena kuin se toimitettiin komissiolle 16.12.1996 päivätyn pyynnön yhteydessä, ei ollut voimassaoloaikaa koskevaa määräystä.

- 34 Koska komissio voi kohtuuttoman tilanteen korjaamista koskevaa pyyntöä har-
kittessaan tukeutua vain hakijan antamiin tietoihin, sopimukseen on myöhäistä
tehdä muutoksia menettelyn kuluessa.

Kantajan väitteet ja niiden perustelut

- 35 Kantaja myöntää toimittaneensa tässä asiassa kaksi erilaista versiota Probanin
kanssa tehdystä esisopimuksesta. Kantajan komissiolle 16.12.1996 päivätyssä
kirjeessä lähettämä versio ei sisältänyt mainintaa toimitusten aloittamispäivästä
eikä lastausatamasta. Kannekirjelmän liitteenä K1 kantaja toimitti esisopi-
muksen täydellisen version, jossa oli sovittu näistä kahdesta seikasta. Eri-
aikaisten asiakirjan versioiden esittäminen johtui kantajan mukaan siitä, että kantaja
käyttää kolmitasoista arkistointijärjestelmää ja että eri henkilöt toimittivat
asiakirjat komissiolle. Kantaja jättää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen
harkittavaksi sen, voidaanko kannekirjelmän liitteenä esitetty todistusaineisto
ottaa huomioon ainoastaan siinä muodossa kuin se oli komission tiedossa sen
tehdessä riidanalaista päätöstä.
- 36 Kantaja väittää, että McKenzan kanssa tehty sopimus tehtiin osapuolten
17.10.1991 saavuttaman yhteisymmärryksen perusteella, kuten kanteen liitteenä
K4 olevasta Nazzarin valaehdoisesta lausunnosta ilmenee. Päivämäärä
22.10.1991 on se päivä, jona kantaja on saanut McKenzan allekirjoittaman
asiakirjan takaisin.
- 37 Kantaja lisää, että osapuolet sopivat sopimuksen voimassaoloajaksi viisi vuotta,
ja viittaa kyseiseen Nazzarin valaehdoiseen lausuntoon. Tämä lausunto ja Portin
lausunto (ks. edellä 33 kohta) eivät kantajan mukaan ole ristiriidassa keskenään.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 38 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan riidanalaisen toimen lainmukaisuutta on arvioitava niiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen mukaan, jotka olivat olemassa toimenpiteen tekemisen ajankohtana (yhdistetyt asiat 15/76 ja 16/76, Ranska v. komissio, tuomio 7.2.1979, Kok. 1979, s. 321, 7 kohta; asia 114/83, Société d'initiatives et de coopération agricoles ja Société interprofessionnelle des producteurs et expéditeurs de fruits, légumes, bulbes et fleurs d'Ille-et-Vilaine v. komissio, tuomio 5.7.1984, Kok. 1984, s. 2589, 22 kohta ja yhdistetyt asiat T-79/95 ja T-80/95, SNCF ja British Railways v. komissio, tuomio 22.10.1996, Kok. 1996, s. II-1491, 48 kohta). Erityisesti oikeuskäytännöstä ilmenee, että komission monitahoisia arviointeja on tutkittava ainoastaan niiden seikkojen perusteella, jotka olivat komission tiedossa sen arvioidessa asiaa (asia C-241/94, Ranska v. komissio, tuomio 26.9.1996, Kok. 1996, s. I-4551, 33 kohta ja yhdistetyt asiat T-371/94 ja T-394/94, British Airways ym. ja British Midland Airways v. komissio, tuomio 25.6.1998, Kok. 1998, s. II-2405, 81 kohta).
- 39 Tästä seuraa, että kantaja ei voi kanteensa tueksi vedota kannekirjelmän liitteenä olevaan versioon Probanin kanssa tehdystä esisopimuksesta, vaan se voi vedota vain siihen sopimuksen versioon, joka komissiolla oli käytettävissään sen tutkiessa kantajan 16.12.1996 esittämää pyyntöä.
- 40 Kantaja ei voi myöskään vedota Nazzarin lausuntoon McKenzan kanssa tehdyn sopimuksen määräysten täydentämiseksi, koska Nazzarin kuvaaman sopimusversion sisältö on erilainen kuin sen version sisältö, joka komissiolla oli tiedossaan riidanalaista päätöstä tehdessään.
- 41 Tästä seuraa, että liitteitä K1 ja K4 ei voida ottaa huomioon kannetta käsiteltäessä.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee asetuksen N:o 404/93 30 artiklan rikkomista

Kantajan väitteet ja niiden perustelut

- 42 Kantajan mukaan komissio ei ole arvioinut oikein Probanin kanssa tehdyn esisopimuksen luonnetta ja oikeusvaikutuksia. Esisopimus on osapuolten alustava sitoutuminen, kun varsinaisen sopimuksen tekemiselle on edelleen tosiseikkoja koskevia ja oikeudellisia esteitä.
- 43 Sopimuksen nimityksellä tai aiesopimusten yleisellä arvioinnilla ei ole merkitystä. Määräviä tekijöitä ovat ainoastaan osapuolten tahto ja nimenomaisen tahdon ilmaisun puuttuessa sopimuksen täyttämisaikakunnalla, joka käsiteltävänä olevassa asiassa oli Hampuri, noudatettu kauppatala. Probanin kanssa tehty esisopimus osoittaa kantajan mukaan molempien osapuolten tahdon sitoutua sopimukseen ja se sisältää kaikki tältä osin olennaiset kohdat. Toisin kuin komissio väittää, toimitusten aloittamispäivä ja lastaus- ja purkusatama eivät kantajan mukaan ole esisopimuksen olennaisia kohtia. Olennaisia kohtia ovat ainoastaan tavaroiden määrä, laatu ja hinta, markkinointikustannusten jakaminen sekä sopimuksen vähimmäiskesto.
- 44 ”Carta de intención”, kuten Probanin ja Carriónin kanssa tehdyt esisopimukset (ks. jäljempänä 49 kohta), on Hampurin kauppatalan mukaan pätevä sopimus, koska se on riittävän täsmällinen ja yksityiskohtainen, jotta sen täyttämistä voidaan vaatia tuomioistuimissa. Osapuolen sopimusrikkomuksen seurauksena vahinkoa kärsinyt osapuoli voi myös nostaa kanteen sopimuksen täyttämättä jättämisestä aiheutuneen vahingon korvaamiseksi.
- 45 Kantajan mukaan Probanin kanssa on siis tehty markkinointisopimus, jolla on sitovia täytäntöönpantavissa olevia oikeusvaikutuksia ja jonka mukaan kantajan

olisi pitänyt saada toimituksia viitejaksona, jollei sopimusosapuoli olisi kilpailusyistä ryhtynyt toimimaan näiden sitoumustensa vastaisesti.

- 46 Koska se ei olisi voinut kanteen avulla saada Probanilta tavaraa viitejakson aikana, kantaja päätti siis löytää toisen yhteistyökumppanin.
- 47 McKenzan kanssa tehdyn sopimuksen osalta kantaja toteaa, että McKenzan tavarantoimittajana oli ainoastaan Sembriosa ja sen maatilat. Näillä maataloilla ei ollut lain mukaan mahdollisuutta toimittaa tavaraa suoraan McKenzalle ilman vientilupia. Koska McKenza ei ollut tehnyt sopimusta muun ecuadorilaisen viejän kanssa ja koska muilla tuottajilla ei ollut mahdollisuutta viedä tavaraa ulkomaille, McKenzan ja kantajan välinen sopimus oli kantajan mukaan Sembriosan konkurssin jälkeen rauennut. Oikeudenkäynti McKenzaa vastaan ei ollut mielekäs taloudellisesti eikä oikeudellisesti, koska kantaja ei olisi voinut sen avulla tuoda maahan viitejakson aikana huomioon otettavia riittäviä määriä.
- 48 Kantaja väittää saaneensa tiedon Sembriosan konkurssista lokakuun lopussa tai marraskuun alussa 1991 puhelimitse Nazzarilta, jonka mukaan sopimusta McKenzan kanssa ei tämän vuoksi voitu panna täytäntöön.
- 49 Myös Carriónin kanssa 7.11.1991 tehty esisopimus oli kantajan mukaan oikeudellisesti sitova. On kiistatonta, että osapuolet halusivat sitoutua sopimukseen. Tämän sopimuksen perusteella ne aloittivat kaupankäynnin ja ensimmäiset banaanit todella toimitettiin helmikuussa 1993, kuten oli sovittu. Myös kaikista sopimuksen olennaisia kohdista oli sovittu.

- 50 Joka tapauksessa esisopimusta ja Carriónin ja Bananorin kanssa vuonna 1993 tehtyjä sopimuksia on tarkasteltava kokonaisuutena, koska nämä sopimukset eivät sisältäneet kyseiseen esisopimukseen sisältymättömiä määräyksiä, vaikka ne oli tehty asetuksen N:o 404/93 antamisen jälkeen.
- 51 Kantajan mukaan on totta, että osapuolilla oli oikeus purkaa nämä sopimukset, mutta tällä mahdollisuudella ei ole yhteyttä edellytyksiin, joiden täytyessä komission on toteutettava siirtymätoimenpiteitä.
- 52 Poikkeuksellisen alhaisen banaanikiintiön myöntäminen kantajalle uhkaa kantajan mukaan sen toiminnan jatkumista. Jos yhteinen markkinajärjestely ei olisi tullut voimaan, kantaja olisi myynyt Saksassa Carriónin kanssa tehdyssä esisopimuksessa sovitut määrät ja nämä olisi otettu sen hyväksi huomioon viitemäärinä. Se on siten asiassa T. Port annetussa tuomiossa tarkoitettussa kohtuuttomassa tilanteessa. Huolimattomuus, josta komissio sitä moittii, ei kantajan mukaan ole mitenkään myötävaikuttanut kantajan kohtaamiin vaikeuksiin. Ei ole myöskään realistista katsoa, että jos se olisi toiminut huolellisesti, se olisi toteuttanut tarpeelliset toimenpiteet Carriónin banaanien myymiseksi Saksassa.

Komission ja väliintulijoiden väitteet ja niiden perustelut

- 53 Probanin kanssa tehdyn esisopimuksen osalta, sellaisena kuin se on toimitettu komissiolle 16.12.1996 päivätyn pyynnön yhteydessä, komissio kiistää kantajan

väitteen, jonka mukaan sopimuksen osapuolten tahdonilmaisun tai sen puuttuessa Hampurissa noudatetun kauppatavan perusteella voitaisiin lähteä siitä, että kyseessä on osapuolia sitova markkinointisopimus.

- 54 Ensiksi komissio katsoo, etteivät esisopimuksen allekirjoittamista edeltäneet neuvottelut ja osapuolten ilmaisema aikomus luoda pitkäaikaiset kaupalliset suhteet tee tästä asiakirjasta oikeudellisesti sitovaa.
- 55 Toiseksi Hampurin kauppatavan asiantuntijan Walter Müllerin lausunnossa todetaan esisopimuksen luonteesta ja sitovuudesta seuraavaa:

”‘Carta de intencion’ on sitova sopimus, jonka rikkomisen perusteella sopimusta noudattanut osapuoli voi vaatia vahingonkorvausta, jos sopimusmääräykset ovat riittävän täsmällisiä, jotta sopimusten täydentävän tulkinnan periaatteeseen nojautuva sopimuksen täyttämistä koskeva kanne voidaan nostaa.”

- 56 Probanin kanssa tehdyssä esisopimuksessa ei ole sovittu kaikista sopimuksen olennaisista kohdista, eikä se siten sisältänyt Hampurin kauppatavan mukaan edellytetyjä riittävän täsmällisiä sopimusmääräyksiä. Toisin kuin kantaja väittää, esisopimuksessa ei ollut lainkaan mainintaa toimitusten aloittamispäivästä eikä lastaus- ja purkusatamista.
- 57 Lisäksi kantaja sivuuttaa aiesopimuksen ja sopimuksen oikeusvaikutusten perustavanlaatuisen eron. Komissio on samaa mieltä kuin Müller eli sitä mieltä, että jos aiesopimuksen sisältö on riittävän konkreettinen, sen rikkominen voi synnyttää oikeuden vahingonkorvaukseen. Tämä oikeus rajoittuu kuitenkin sen vahingon korvaamiseen, jonka toinen osapuoli on kärsinyt siksi, että sopimusta ei

syntynyt, kun huomioon otetaan tämän osapuolen sopimukseen pääsemiseksi toteuttamat toimenpiteet. Aiesopimuksen perusteella ei kuitenkaan voida vaatia siinä tarkoitettujen tulevien sopimusvelvoitteiden täyttämistä. Esisopimuksesta ei siten johdu oikeudellisesti sitovaa oikeutta aiottujen banaanitoimitusten toteuttamiseen, joten yhteisen markkinajärjestelyn voimaantulo ei myöskään uhannut kolmansien maiden banaanien toimituksia koskevia oikeudellisesti tarpeeksi vakiintuneita kauppasuhteita. Kantaja oli komission mukaan ilmeisen tietoinen näistä tosiseikoista, koska se katsoo esisopimuksen olevan, ei suinkaan aiesopimus, vaan oikeudellisesti pätevä sopimus, mikä ei pidä paikkaansa.

- 58 Müllerin lausunnossa on puhe vain vähimmäisvaatimuksista, jotka aiesopimuksen on täytettävä, jotta sillä voisi olla vahingonkorvaukseen oikeuttavia oikeusvaikutuksia, eikä sopimuksen syntymistä ja pätevyyttä koskevista säännöistä.
- 59 Määritettiinpä tämä esisopimus oikeudellisesti millaiseksi hyvänsä, Probanin sopimusrikkomus ei muodosta kohtuutonta tilannetta, koska kuten kantajakin myöntää, tämä asiakirja ei perustanut kantajalle oikeutta saada banaanitoimituksia.
- 60 McKenzan kanssa tehdyn sopimuksen osalta kantajan tulkinta, jonka mukaan McKenzan ainoa yhteisötyökumppani Ecuadorissa oli Sembriosa, ei vastaa sopimuksen sanamuotoa eikä sopimusta allekirjoitettaessa vallinnutta tilannetta. Sopimuksen perusteella ei voida päätellä, että kantajan kanssa tehty sopimus olisi koskenut ainoastaan Sembriosan toimituksia. Lisäksi Sembriosan melko pieni toimituskapasiteetti selitti sen, että sopimuksessa viitattiin muihin tavarantoimittajiin, jotta McKenza voi taata sovittujen banaanimäärien toimitukset kantajalle.
- 61 Joka tapauksessa Sembriosan konkurssin jälkeen sen tuotantoyhtiöiden keräämät banaanit olivat markkinoilla, joten McKenza olisi voinut täyttää toimitus-

velvoitteensa kantajaa kohtaan, koska ecuadorilaisilla markkinoilla oli ilmeisesti banaaneja McKenzan tarpeisiin.

- 62 Tästä seuraa komission mielestä, että kantajan väite, jonka mukaan oikeudenkäynti McKenzaa vastaan olisi ollut hyödytön, on perusteeton.
- 63 Komissio korostaa, että sopimuksen allekirjoittamispäivällä on merkitystä (ks. edellä 32 kohta), koska kohtuuttoman tilanteen toteaminen voi perustua ainoastaan McKenzan kanssa ennen Sembriosan 4.11.1991 tapahtunutta konkurssia tehtyyn sopimukseen. Päivämääriä koskevat ristiriitaisuudet ja muut edellä mainitut epätäsmällisyydet heikentävät kuitenkin tuntuvasti kantajan väitteen uskottavuutta.
- 64 Carriónin ja Bananorin kanssa tehtyjen sopimusten ja esisopimuksen osalta on erotettava kantajan toimenpiteet ennen ja jälkeen sen, kun se sai tiedon yhteisestä markkinajärjestelystä. Ainoastaan 7.11.1991 tehty esisopimus on sellainen, jonka perusteella voidaan arvioida, oliko kantaja kohtuuttomassa tilanteessa. Tämä esisopimus, jonka oikeusvaikutukset ovat vastaavat kuin aiesopimuksen, ei ollut komission mielestä sellainen oikeudellisesti merkityksellinen taloudellinen toimenpide, jonka yhteinen markkinajärjestely olisi tehnyt vaikutuksettomaksi. Kyseessä oli myös kantajan esiin tuomien Saksan oikeuden säännösten valossa tarpeellinen toimitussopimuksen tekemisen vaihe.
- 65 Tältä osin osapuolet eivät komission mukaan ole katsoleet, että esisopimuksessa mainitut toimitusmäärät ja -ehdot sisällytettäisiin sellaisinaan sopimukseen, vaan ne ovat aikoneet arvioida näitä seikkoja uudelleen ja mahdollisesti muuttaa niitä sopimusta tehtäessä. Siksi esisopimuksesta ei voida päätellä, että määräyksistä,

jotka yhteinen markkinajärjestely tulisi kumoamaan, olisi sitovasti sovittu. Lisäksi vuoden 1993 sopimukseen sisältyvä purkulauseke osoittaa, että osapuolet olivat täysin tietoisia mahdollisista yhteisen markkinajärjestelyn käyttöönoton aiheuttamista vaikeuksista.

- 66 Kantaja ei voi komission mukaan perustaa vaatimustaan myöskään Carriónin kanssa 11.3.1993 ja Bananorin kanssa 1.6.1993 tehtyihin toimitussopimuksiin, koska asetus N:o 404/93 oli julkaistu Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä 25.2.1993. Näiden sopimusten täyttämässä kohdatut ongelmat eivät myöskään johtuneet yhteisestä markkinajärjestelystä, vaan yrityksen omasta päätöksestä, jonka kantaja teki. Joka tapauksessa kantaja olisi voinut välttää nämä velvollisuudet käyttämällä oikeuttaan irtisanoa sopimus.
- 67 Espanjan kuningaskunta väittää, että kantajan esiin tuomia olosuhteita ei pitäisi katsoa kohtuuttomaksi tilanteeksi, jonka vuoksi komission olisi toteutettava siirtymätoimenpiteitä. Probanin kanssa tehdyn aiesopimuksen kaltainen aiesopimus on alustavan sopimuksen laatimista edeltävä vaihe, jonka aikana osapuolet luonnostelevat tiettyjä tulevan sopimussuhteen kohtia. McKenzan kanssa laadittu asiakirja ei myöskään ole pätevä alustava sopimus, koska siinä ei täsmennetä myöhemmin tehtävän varsinaisen sopimuksen niinkään olennaisia kohtia kuin sopimuksen kesto tai voimaantulopäivää. Ennen yhteisen markkinajärjestelyn voimaantuloa kantajalla oli siten pelkkiä odotuksia, muttei oikeuksia, jotka komission olisi pitänyt ottaa huomioon asetuksen N:o 404/93 30 artiklan mukaisesti siirtymätoimenpiteiden toteuttamiseksi. Kantaja ei myöskään ollut toiminut riittävän huolellisesti, jotta kaikkien näiden tavarantoimittajien kanssa tehtyjen sopimusten vaikutukset olisivat toteutuneet.
- 68 Ranskan tasavalta on komission kanssa samaa mieltä Probanin ja Carriónin kanssa tehtyjen aiesopimusten oikeusvaikutuksista. Tällaiset aiesopimukset eivät vastaa sopimusta eikä niillä ole samoja vaikutuksia; muutoin voitaisiin ajatella, että niiden laatijat olisivat tehneet oikeassa ja asianmukaisessa muodossa olevan sopimuksen. Sopimukset Carriónin ja Bananorin kanssa tehtiin sen jälkeen kun

komission ehdotus yhteisen markkinajärjestelyn perustamisesta oli julkaistu, joten kantaja oli tietoinen asetuksella N:o 404/93 perustetusta tariffikiintiöjärjestelmästä. Se ei myöskään ollut näyttänyt toimineensa riittävän huolellisesti. Sembriosan konkurssin jälkeen kantaja olisi voinut vaatia McKenzan kanssa tehdyn sopimuksen perusteella tätä täyttämään sopimuksen kääntymällä muiden sopimuksessa mainittujen tuottajien puoleen.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 69 Asiassa T. Port annetusta tuomiosta (ks. edellä 12 kohta) seuraa, että asetuksen N:o 404/93 30 artiklan perusteella komissiolla on mahdollisuus säännellä ja tarpeen mukaan sen edellytetään sääntelevän kohtuuttomia tilanteita, kun tietyt edellytykset täyttyvät samanaikaisesti. Ensinnäkin kyseessä olevan kolmansista maista peräisin olevien banaanien tai muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuojan on jouduttava vaikeuksiin, jotka uhkaavat sen toiminnan jatkumista. Toiseksi kyseisen tuojan vaikeuksien on johduttava siitä, että on siirrytty ennen asetuksen N:o 404/93 voimaantuloa voimassa olleista kansallisista järjestelmistä yhteiseen markkinajärjestelyyn. Kolmanneksi sen on pitänyt saada poikkeuksellisen alhainen kiintiö sellaisten viitevuosien perusteella, jotka on otettu huomioon edellä mainitun 19 artiklan 2 kohdan nojalla. Neljänneksi syynä vaikeuksiin ei saa olla kyseisen maahantuojan huolimattomuus.
- 70 Niiden toimenpiteiden poikkeusluonteesta, joita komissio voi toteuttaa asetuksen N:o 404/93 30 artiklan nojalla ja jotka ovat poikkeuksia tässä asetuksessa säädetystä yleisestä tuontitodistusten myöntämisyjärjestelmästä, seuraa, että komission on toteutettava tällaisia toimenpiteitä vain, jos kaikkien edellä mainittujen edellytysten on riittävin todistein osoitettu täyttyvän. Tältä osin todistustaakka on näiden toimenpiteiden toteuttamista vaativalla erityksellä.

- 71 Komissio katsoi riidanalaisessa päätöksessä, että kantajan esiin tuomat Probanin, McKenzan ja Carriónin/Bananorin kanssa tehtyjen sopimusten epäonnistumiseen liittyvät olosuhteet eivät muodosta asiassa T. Port annetussa tuomiossa tarkoitettua kohtuutonta tilannetta.
- 72 Probanin kanssa tehdystä esisopimuksesta on todettava, että komissio on perustellusti katsonut, että kantaja ei ollut osoittanut, että se olisi ollut oikeudellisesti sitova. Komissio epäili oikeutetusti sitä, ovatko osapuolet todella tehneet sopimusta, kun huomioon otetaan esitettyjen eri versioiden väliset erot. Se on myös perustellusti epäillyt sitä, oliko sopimus lopullinen, kuten on väitetty, kun huomioon otetaan se, että sitä kutsuttiin esisopimukseksi ja että siitä puuttuivat tietyt olennaiset kohdat. Sopimuksen oikeudellista sitovuutta voidaan epäillä myös, koska kantaja on jättänyt käyttämättä sopimuksessa toisen osapuolen sopimusvelvoitteiden noudattamatta jättämisen varalta annettuja oikeuksiaan, vaikka Proban on selvästi tahallaan rikkonut velvoitteitaan.
- 73 Komissio saattoi oikeutetusti epäillä myös McKenzan kanssa tehdyn sopimuksen oikeudellista sitovuutta, kun huomioon otetaan sopimuksen tekopäivää koskevat epäselvyydet ja sen voimassaoloaikaa koskevan määräyksen puuttuminen. Komissio saattoi myös perustellusti pohtia, miksi tätä sopimusta ei ollut täytetty tai miksi se oli jätetty sikseen Sembriosan konkurssin vuoksi, kun huomioon otetaan se, että McKenza oli itse halunnut sopimukseen maininnan siitä, että se oli tehnyt sopimuksen useiden tuottajien ja rahdinkuljettajien kanssa, ja se, että nämä muut tavarantoimittajat olisivat kiistatta voineet toimittaa ainakin osan Sembriosalle osoitetuista määristä. Komissio on siten perustellusti katsonut, että kantaja ei ollut noudattanut yhteisöjen tuomioistuimen asiassa T. Port annetussa tuomiossa neljäntenä edellytyksenä vaadittua huolellisuutta, kun se oli jättänyt vaatimatta oikeudessa McKenzaa noudattamaan sopimusta sekä jättänyt käyttämättä tässä sopimuksessa toisen osapuolen sopimusvelvoitteiden noudattamatta jättämisen varalta annettuja oikeuksiaan.
- 74 Komissio on myös oikeutetusti todennut, ettei Carriónin kanssa 11.3.1993 tehtyä ja Bananorin kanssa 1.6.1993 tehtyä sopimusta voida ottaa huomioon, koska ne

oli tehty sen jälkeen, kun asetus N:o 404/93 oli julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

- 75 Lisäksi on todellakin todettava, että kantaja on allekirjoittanut näissä sopimuksissa sille asetetut tuontivelvoitteet täysin tietoisena uuden yhteisen markkinajärjestelyn säännöksistä, mikä ilmenee sopimusten sanamuodostakin. Molemmissa sopimuksissa määrätään sopimuksen purkumahdollisuudesta *force majeure* -tilanteessa, ”jos kansainvälisessä kaupassa vallitseva tilanne estää hedelmien viennin — — kiintiöihin/lisensseihin liittyvien erityisten ongelmien vuoksi”.
- 76 Asetuksen N:o 404/93 antamisen jälkeen sovituista sopimusvelvoitteista johtuvia vaikeuksia ei kuitenkaan voida missään tapauksessa rinnastaa vaikeuksiin, jotka johtuvat siirtymisestä ennen asetuksen voimaantuloa voimassa olleista kansallisista järjestelmistä asetuksella perustettuun järjestelmään. Tästä seuraa, että tällaisten sopimusvelvoitteista johtuvien vaikeuksien perusteella ei voida toteuttaa erityistoimenpiteitä kohtuuttoman tilanteen vuoksi. Tätä toteamusta ei kyseenalaista se, että kantaja oli tehnyt Carriónin kanssa esisopimuksen jo 7.11.1991, koska tässä esisopimuksessa kantajaa ei velvoitettu allekirjoittamaan markkinointisopimusta.
- 77 Vastaavasti on todettava, että vaikka Probanin ja McKenzan kanssa tehdyt sopimukset olisivat olleet oikeudellisesti sitovia oikeuttaen kantajan todella saamaan näissä sopimuksissa mainitut toimitukset vuosina 1991—1993, näiden sopimusten toteutumatta jäämisestä johtuvien kantajan vaikeuksien ei olisi voitu katsoa johtuvan siirtymisestä ennen asetuksen N:o 404/93 voimaantuloa voimassa olleista kansallisista järjestelmistä yhteiseen markkinajärjestelyyn.
- 78 Kantaja on väittänyt, että Probanin kanssa tehtyä esisopimusta ei ole noudatettu, koska Proban ei halunnut noudattaa sitoumuksiaan, ja että McKenzan kanssa

tehty sopimus oli rauennut McKenzan pääasiallisen tavarantoimittajan konkurssin vuoksi. Näiden kahden sopimuksen noudattamatta jättäminen johtui siten yleisten kaupallisten riskien toteutumisesta, mistä kyseisen toimijan on vastattava. Se, että kantaja oli alkanut neuvotella Carriónin kanssa jo käydessään neuvotteluja McKenzan kanssa, osoittaa kantajan olleen tietoinen näistä riskeistä. Komissiolla ei voi olla velvollisuutta toteuttaa erityistoimenpiteitä maahantuojan kohtaamien kaupallisten vaikeuksien ratkaisemiseksi vain siksi, että maahantuojan toiveet kauppasuhteiden solmimisesta banaanien toimittajan kanssa eivät ole toteutuneet.

- 79 Erityistoimenpiteet kohtuuttoman tilanteen vuoksi voivat olla tarpeen, jos tuoja on ennen kuin se on saanut tiedon uuden yhteisen markkinajärjestelyn säännöksistä sitoutunut tuomaan tietyn määrän banaaneja eikä pysty tämän jälkeen noudattamaan velvoitteitaan, ellei se voi saada välttämättömiä tuontitodistuksia. Käsiteltävänä olevassa asiassa tilanne ei kuitenkaan ole tällainen.
- 80 On paikallaan lisätä, että kantaja ei ole osoittanut komissiossa eikä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa asiaa käsiteltäessä, että siitä, ettei edellä mainittua kolmea sopimusta ollut voitu täyttää ennen uuden järjestelyn voimaantuloa heinäkuussa 1993 johtuneet olosuhteet olisivat olleet niin vakavat, että ne olisivat uhanneet sen toiminnan jatkumista, ja sen olleen tämän vuoksi kohtuuttomassa tilanteessa.
- 81 Tältä osin kantajan suullisessa käsittelyssä antamista selvityksistä ilmenee, että vaikka banaanien tuonti muodostaa yleensä 50 prosenttia sen liikevaihdosta, se tuo maahan myös muita hedelmiä ja vihanneksia. Se oli tehnyt tuontisopimuksia muidenkin tavarantoimittajien kuin Probanin ja McKenzan kanssa, joten se on voinut tuoda maahan banaaneja viitejaksona näiden kahden yrityksen toimitusten puuttumisesta huolimatta.

- 82 Lisäksi vastauksessaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen suullisessa käsittelyssä esittämään kysymykseen kantaja myönsi, että se ei ollut toimittanut pyyntönsä tueksi asiakirjoja, joiden perusteella komissio olisi voinut arvioida sen taloudellista tilannetta. Vaikka se onkin käsiteltävänä olevassa asiassa toimittanut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle tältä osin joitain tietoja, näistä ei käy lainkaan ilmi se, että sen toiminnan jatkuminen olisi ollut uhattuna.
- 83 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella ensimmäinen kanneperuste on todettava perusteettomaksi.

Toinen kanneperuste, joka koskee komission harkintavallan väärinkäyttöä

Kantajan väitteet ja niiden perustelut

- 84 Kantaja viittaa yleisesti asiassa T-39/97 esittämiinsä kirjelmiin. Se katsoo viit-
tausten riittävän tämän kanneperusteen perustelemiseksi.
- 85 Vastauskirjelmässään kantaja kuitenkin toteaa, että komission harkintavallan
väärinkäyttö ilmenee siinä, että sen olisi pitänyt ottaa huomioon oma vastuunsa.
Omalla, 1.7.1993 alkaneella laiminlyönnillään komissio on loukannut kantajan
omaisuuden suojaa ja sen perustavanlaatuisia oikeutta elinkeinon harjoittami-
seen.
- 86 Harkintavallan väärinkäyttö ilmenee kantajan mukaan myös siinä, että komissio
on kieltäytynyt kuulemasta kantajaa sen pyynnön tutkimisen aikana. Komissio ei
olisi jättänyt huomiotta näiden kantajan tekemien sopimusten kauppaoukeu-

dellista merkitystä, jos se olisi kuullut kantajaa ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä.

Komission väitteet ja niiden perustelut

- 87 Tämä kanneperuste on komission mielestä jätettävä tutkimatta, koska kantaja ei perustele sitä mitenkään.
- 88 Vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien katsoisi, että kantajan viittaus asiassa T-39/97 laiminlyöntikanteensa yhteydessä esittämiin kirjelmiin olisi riittävä tämän kanneperusteen perustelemiseksi, kanneperuste on komission mielestä perusteeton.
- 89 Kuulemisvelvollisuuden rikkomista koskeva väite on esitetty liian myöhään eikä sitä voida siten tutkia, koska se on esitetty ensimmäistä kertaa kantajan vastauskirjelmässä ja koska se ei perustu menettelyn aikana ilmenneisiin tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin. Toissijaisesti komissio toteaa, että kuulemisvelvollisuutta on noudatettu, kun kantaja on pyytänyt kohtuuttoman tilanteen toteamista ja kun tämä pyyntö on tutkittu.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 90 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan mukaan kanteeseen tulee sisältyä muun muassa yhteenveto kanteen oikeudellisista perusteista. Oikeuskäytännön mukaan tämä tarkoittaa sitä, että kanteessa on selvitettävä kanteen perustana olevan kanneperusteen sisältö, joten sen pelkkä abstrakti ilmaiseminen ei täytä työjärjestyksessä asetettuja edellytyksiä (asia T-16/91, Rendo ym. v. komissio, tuomio 18.11.1992, Kok. 1992, s. II-2417, 130 kohta).

- 91 Lisäksi tämän yhteenvedon on oltava riittävän selvä ja täsmällinen, jotta vastaaja voi valmistautua esittämään puolustuksensa ja jotta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien voi tarvittaessa antaa asiassa ratkaisun ilman täydentäviä tietoja. Jotta oikeusvarmuuden ja hyvän oikeudenkäytön toteutuminen varmistettaisiin, kanne voidaan ottaa tutkittavaksi vain, jos olennaiset tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joihin kanne perustuu, käyvät ainakin yhteenvedonomaisesti mutta samalla johdonmukaisesti ja ymmärrettävästi ilmi itse kannekirjelmästä (asia T-348/94, Enso España v. komissio, tuomio 14.5.1998, Kok. 1998, s. II-1875, 143 kohta).
- 92 Koska nämä edellytykset eivät käsiteltävänä olevassa asiassa täyty, toinen kanneperuste on jätettävä tutkimatta. On lisättävä, että kanneperusteen selventäminen vastauskirjelmässä on tämän kannalta merkityksentöntä.
- 93 Edellä esitetystä seuraa, että kanne on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

- 94 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, se on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut komission vaatimusten mukaisesti.
- 95 Työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltiot, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Näin ollen Espanjan kuningaskunta ja Ranskan tasavalta, jotka ovat osallistuneet oikeudenkäyntiin tukeakseen komission vaatimuksia, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) Kanne hylätään.
- 2) Kantaja vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan ja se veloitetaan korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut.
- 3) Espanjan kuningaskunta ja Ranskan tasavalta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Cooke

García-Valdecasas

Lindh

Julistettiin Luxemburgissa 28 päivänä maaliskuuta 2000.

H. Jung

kirjaaja

R. García-Valdecasas

viidennen jaoston puheenjohtaja